

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS. . . Pts. 1'50 al mes
Fora. . . > 4'50 trimestre
Extranger. . . > 9' >

Número solt 5 cèntimes
BIBLIOTECA PÚBLICA TARRAGONA
Segons tarifa —

ANY VIII.

REUS, dissape 12 de Juliol de 1913

Núm. 161

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS
Cotxes a tots els trens ➤ Plaça de Prim - REUS ➤ Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUMENT
— PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

Llet condensada

Marca Lieó

Aquesta llet que és munyida solament de les millors vaques, és homogenitzada i esterilitzada per un procediment de tota seguretat i baix l'inspecció de les primeres autoritats científiques.

Es absolutament pura i l'única que conté tota la nata, és completament lliure de gérmenys mòrbits i de fermentació, conservant el seu bon sabor en tots els climes i encara que sigui guardada indefinidament.

L'única que's recomana per als malalts i la eria dels nens.

Se ven en les millors droguerías i

zón aviso? ¿Es indiferente que sobre quien deba ser el sucesor del rey muerto surja la guerra y se convierta la nación en campo de batalla? ¿Es indiferente que las costumbres se vicien y se corrompan ante depravados Nerones o torpes Mesalinas? No parece sino que nuestros periódicos hayan olvidado la historia de los monarcas del presente siglo. Se ha llegado al triunfo de la democracia por una sangrienta e incansante lucha del pueblo con los reyes. ¡Qué de sangre no ha costado cada uno de los pasos en el camino del progreso! Estos principios los conquistó en Alcolea la revolución de Septiembre. Los reyes que trajeron la rebelión de Sagunto nos los arrebataron. Por temor a otra revolución nos los han devuelto.

La dictadura! ¿Que mayor dictadura que la que aquí ejercen los monarcas? No por el voto de las Cortes, sino por la voluntad de la corona se levantan y caen los Gobiernos. No llegan aquí nunca las Cortes al legal término de su vida; se las suspenden y aún se las disuelve siempre que el rey aspira a cambiar de política. Se hace con ellas lo que no cabe hacer con la última sociedad anónima.

Imposible parece que se atrevan tampoco los periódicos monárquicos a mentir los trastornos que ocurren en el seno de las repúblicas del Mediodía de América. ¿Qué trastornos hay comparables con las guerras civiles por las que en menos de sesenta años ha pasado la nación española, guerras solo posibles dentro de las monarquías? Añádase a las guerras la revoluciones y las reacciones que tan frecuentemente han ocurrido y se verá con horror empapado en sangre española el suelo de la patria.

No; las formas de gobierno no son cosa vana. Vienen hoy condenadas las monarquías por la historia, por la razón, por el sentimiento de la humana dignidad, por los imprescriptibles fueros del humano linaje.

PI i MARGALL.

21 Novembre 1891.

Notes polítiques

1713-1913

Aquests dies se compleix el segon centenari de grans gestes memorables pels catalans. Recordem aquells fets aquests dies, després de 200 anys, quan l'agressió fet aleshores a Catalunya, continúa encara, agrenyat cada dia que passa per nous agravis i per noves reclamacions no satisfetes.

Abandonat el poble català per la casa d'Austràlia, car el darrer dels seus representants fugia per porta falsa el dia 7 o 8 de juliol i anant invadint sense forces tropes franceses el territori català, accés de Diputació, la guerra a castellans i francesos, per la conservació de les Constitucions, Privilegis, Usos, Costums i Immanitat del present Principat, i consequent amb aquesta resolució per medi de públiques crides, tot just acordat laixís ho feia saber al poble el dia 9 de juliol de 1713.

Doscents anys fa que començà la guerra en pro del regoneigement de nostra personalitat. Lluitaven aleshores per a fer respectar la nostra manera d'esser, per una amplia autonomia que diuen avui. Ara al cumplir el segon centenari, ens trobem de cara a ponent i recullint el baf de la terra, demanem al govern borbònic, com a començament de la nostra reconquesta, les minces Mancomunitats.

Certament, entre aquelles demandes fetes en respectuosos memorials i telegrames, hi ha alguna diferència. Els temps han canviat. Més canviaran encara, si no treballen tots per a què els catalans sàpiguen sentir la seva dignitat nacional i la santedat de la causa de les revindicacions patries.

En el segon aniversari d'aquestes dates, mosaltres dediquem un tribut d'admiració als patrícies morts en aquelles èpiques lluites pretérites i posem el seu exemple heròic als catalans d'avui, per a encoratjar-los per futurs lluites.

Cent milions de "déficit"

El dinar pot arrencar-se per medi de tributs, però si voluntàriament no vol accidir al crèdit, no se li pot obligar per medi de reals ordres.

Els impostos acaben d'arribar ja al màxim.

Alguns ministres, entre ells el senyor Suárez Lacán, han declarat que no poden ni pensen augmentar-los, ni tant sols agravar-los.

S'observa que la recanviació ha augmentat uns mica, però caldrà estudiar els ressorts a que s'apela per lograr-ho, les presses que s'imposen als Delegats d'Hisenda, les entremaliadures de la comptabilitat, etc., etc.

De disculps no'ls ne faltarán mai als ministres d'Hisenda, però per sobre de totes elles surarà la realitat.

I la realitat, que no poden negar amb totes les seves arguties, es el "déficit", que's calcula en cent milions.

Aquesta es la realitat: nostra Hisenda, «modello hasta hace cuatro años de cordura entre los europeos», está en plena bancarrota.

Un èxit més dels liberals i del règim i una ràa més per a decidir els republicans a passar el simbòlic Rubicon!

Pro-Mancomunitat

El president de la Diputació provincial de Barcelona, senyor Prat de la Riba, ha rebut del comte de Romanó el següent telegrama:

«Recojo deseos me expresa y contesto a ellos reiterándoles cuanto en ocasiones diversas he manifestado acerca firme propósito quanto de mí dependa proyecto Mancomunidad sea ley sin modificaciones que cercenen sus principios esenciales por creerlo conveniente no solo para Cataluña sino para toda la nación.»

Aquest telegrama es la resposta del president del Consell al que li enviaren els diputats provincials que componen la ponència de la Mancomunitat.

Contra la guerra impopular

Segueix la campanya del nostre partit i demés partits avencents de Catalunya i Espanya, contra la guerra impopular del Marroc.

Ans d'ahir se celebrà a Barcelona, el miting que oportunament anunciam per als que's hi adherirem, organitzat per la Juventut Federal Nacionalista Republicana.

Parlaren els brillants oradors del nostre partit, senyors Roig i Pruna, Bastardas, Layret i Corominas, pronunciaren discursos eloquèntissims i ovacionats pel nombrós públic, anatematitzant la aventura del Marroc per ruinosa, anorreadora del crèdit nacional i fossar de la joventut espanyola.

Sentim no disposar de prou espai per a ressenyar tant importants parlaments.

De totes maneres, suposem que'ls extracte no és ignorat entre'ls nostres amics, donc ahir els publicava bastant extensos nostre estimat confide. «El Poble Català».

Seguirán altres mitings organitzats pel nostre partit, a la capital i demés poblacions importants de Catalunya.

"Las formas de Gobierno"

Les paraules del qui fou Mestre de l'honorada i Apóstol de la veritat, no necessiten pas d'aquest breu exordi. Pero, no hem pogut sostreure'n a la tentació de fer remarcar lo actualíssima que resulta avui la publicació de son brillant article «Las formas de gobierno». De les pàgines que escrivé en Pi i Margall se'n desprenen, contínuament, sanitoses lliçons, enfortidores per a la fe republicana de les noves generacions sedentes de llibertat. L'esperit del gran repùblic està sempre amant — segons encertada frase de l'Alomar — a la nostra ensenyància de cada hora.

Aquesta pàgina, d'estil elegant i senzill, de concisa i sólida argumentació, constitueix la mellor resposta a l'acte perjur dels qui, tot parlant d'una democratització monàrquica mentida i d'una falsa accidentalitat de les formes de govern, han desertat, vergonyosament, de les fileres republicanes, abandonant-se a la sort de la monarquia borbònica i posant així un nou puntal a un règim decaigut i corcat que el temps tambaleja.

I den Pi i Margall no's podrà pas dir que mai hagués negociat, prop dels governs de la monarquia, amb valors republicans!

C.

Es donosa la manera como hoy discurren los periódicos monárquicos. Según ellos, la cuestión sobre formas de gobierno carece de importancia. Que haya monarquía o república es para ellos de todo indiferente donde hayan lo-

grado prevalecer los principios democráticos. Los principios lo son todo, las formas nada. ¿Ha de ser preferible la república a la monarquía, dicen, cuando acabamos de ver cómo la del Brasil ha caído en la dictadura?

El desdén por las formas es común hasta en la filosofía. Son, se dice, accidentales y tornadizas; las creencias lo son todo. Suprimase, sin embargo, la forma de los objetos y los objetos desaparecen: la flor deja de ser flor, el hombre deja de ser hombre. Queda una mera abstracción — el ser — abstracción que ni siquiera sería posible si las formas no existiesen. Acontece lo mismo en la política. Respétense la soberanía del rey y es ilusoria la del pueblo; hágase real la soberanía del pueblo y se desvanece la monarquía o queda reducida a una vana sombra, a un nombre. Es inexacto que bajo reyes hereditarios exista ni pueda existir la democracia. No gobierna el pueblo donde vive bajo la autoridad de un poder que no es obra de su voluntad y se cree nacido de Dios o de los vínculos de la sangre.

Indiferentes las formas de gobierno! ¿Es indiferente que se fíe al nacimiento la suerte de las naciones y hoy puedan vivir regidas por un varón, mañana por una hembra; hoy por un hombre, mañana por un mancebo sin saber ni experiencia; hoy por un rey juicioso, mañana por un rey imbecil; hoy por un jefe de virtudes, mañana por un jefe de cora-

L'afei escandalós del monopolio de les aigües

Nostra victoria moral

Als arguments ens corresponen amb insults

El nostre article del dijous titulat «Qui enganya al poble» ha tingut la virtut de fer perdre la serenitat a «Las Circunstancias» de tal manera que no encara a contestar cap dels nostres arguments que feiem per a demostrar que els possibilistes no poden alabar-se de lo poc que han fet en matèria d'aigües, doncs segons ells encara els hi hem d'agradir la construcció dels pous d'«Estellés», «Casa de la Caritat» i «Maspujols» que com tothom sab ho foren amb el sacrifici que's possibilistes imposaren a la ciutat augmentant al doble el preu de l'aigua que sempre s'havia pagat a ral, amb el pretext de que amb aquest augment del doble se construirien els dos dipòsits de la Boca de la Mina, i amb la promesa de que quan un dels dos dipòsits estaria fet tornarien a posar l'aigua al seu antic preu.

Aquests dipòsits no s'han fet ni's faràn i els possibilistes lluny de tornar el preu de l'aigua a ral com sempre s'havia pagat, com havien promès formalment, no s'han faltat a la seva paraula davant del poble sinó que cometien la villania de pactar amb una empresa forastera l'aigua al preu de dos rals, que com s'ha vist no era més que transitori, pel plaç de 50 anys.

Això que es tant gros i quin sol enunciarien bastaria en un poble concient per a determinar un algament popular, nosaltres ho discutim estoicament, plàcidament, limitant-nos a preguntar a «Las Circunstancias»:

«Amb quin dret la majoria possibilista i en quina llei se funda per a condemnar als veïns de Reus obligant-los a pagar durant mig segle, al preu de dos rals, l'aigua necessària als usos domèstics a una empresa forastera?»

I an aquesta pregunta nostra, mesurada —com més no pot ser-ho— davant de les continues provocacions de «Las Circunstancies», no dirien vostés de quina manera ens contesta el colega.

Aguantint-se!

«Calumniadores y difamadores, convictos y confessos, vuestras palabres solo tienen valor entre la reata de obcecados que creen en vosotros como creen los pájaros en la fascinación de las víboras.»

No volem negar a «Las Circunstancies» el dret d'usar el seu llenguatge; molt al contrari: considerem que li es indispensable moltes vegades per a ocultar la seva pobresa intel·lectual i fins es propi de la classe de públic per qui ha d'escriure. Pero aquesta vegada no hi ha relació entre el seu exaltament extemporani i lo que nosaltres li preguntem; i això ja no es pobresa de esperit, falta de cultura ciutadana, sinó una altra cosa, que no volem definir.

Perque, en efecte, què tenen que veure les sardanes i totes les històries que inventa «Las Circunstancies», amb el gran negoci del monopolio de les aigües que ells defensen i nosaltres combatem, i que, segons li hem en demostrat en números rodons, representa una pèrdua per a la Caixa municipal de TRES MIL LIONS CINC CENTES SEIXANTA MIL PESSETES?

«Las Circunstancies» no sab què contestar quan nosaltres li preguntarem què se'n fan dels diners que trau l'Ajuntament del servei d'aigües; quan li demanem que publiqui en números rodons les grosses quantitats que's Ajuntaments possibilistes en trenta anys de poder, han cobrat del poble pel servei deficientíssim que se li ha prestat. Doncs el poble s'enteraria de com se l'ha vingut enganyant durant tants anys per aquesta majoria ignorant dels seus deures, que en lloc de destinar aquests ingressos

importantíssims a millorar i a ampliar el mateix servei d'aigües—com fan els Ajuntaments de tot el món, encara els pitjor administrats—, els ha aplicat a pagar empleats ineptes, considerant el servei d'aigües, que es de primera necessitat, com un d'altres ingressos, com una mena de contribució imposta sobre la salut i sobre la miseris del poble.

Tots els nostres càrrecs contra el projecte Caballé que glossavem en l'article de referència, queden en peu. «Las Circunstancies» no sab què contestar als nostres arguments demonstrant que les Bases del projecte Caballé encloren un contracte simulat, un teixit de condicions onerosíssimes i humiliants per l'Ajuntament; doncs el Municipi no podrà acomodar el servei d'aigües a les noves necessitats per estar lligat de peus i mans en virtut de la concessió del monopolio; com no podrà fer noves instalacions pel seu compte—ni posar tan sols una font nova—; com no podrà tractar amb altres empreses que portin l'aigua més barata; com no podrà destinat al consum dels veïns de Reus les aigües del Pantà de Riudecanyes; com tampoc podrem tenir dipòsits perquè'l senyor Caballé sols vé obligat a fer-ne un de petit per l'aigua de quatre o cinc dies.

A més de tot això, sab també el poble, com se demostra en el recurs de les entitats econòmiques; que la majoria possibilista ha comès el delicto de lesa patria de votar un monopolio per 50 anys sense estipular cap garantia a favor del Municipi: doncs l'Ajuntament no podrà damanar la rescisió del contracte encara que'l Sr. Caballé SUSPENGI TOTALMENT EL SERVEI D'AIGÜES; i lo que es més gros de tot això es que aquesta majoria faltant a la llei i a lo que mana el ministre de la Governació en la Reial Ordre, ha redactat una clàusa a última hora, per la qual s'exposa al Municipi a un veritable desastre financer, doncs el dia que volgués reemprendre el seixent, el dia que vulgui administrar les aigües que són propietat de la ciutat, l'Ajuntament se veurà forçat a tenir que pagar totes les accions de l'Empresa Caballé.

A tot això «Las Circunstancies» contesta com una dona histèrica que: «ahora estais falsificando la conciencia pública, tratando de desorientarla y arrastrarla ciegamente en pos de vuestras ansias, como si fuera presa muerta. Falsificais, porque en ello está vuestra habilidad de vivir, porque no podeis regiros por la ley de decencia que se inspiran los políticos ecuánimes y sinceros.»

Davant d'aquesta resposta fora de tò, el nostre dever seria donar per terminades totes les discussions; mes com això es a lo que va «Las Circunstancies» per a poguer consumar la seva obra nefasta en el silenci, no volem donar-li aquest gust i seguirem comentant les seves tonteries encara que sigui repetint tot lo que ja s'ha dit cent vegades.

Així per exemple, nosaltres hem mostrat que la quantitat d'aigua que l'Ajuntament contracta amb el senyor Caballé es insuficient per a atendre a tots els serveis públics i de sanejament de la ciutat ja que aquesta quantitat representa la xifra Irrissoria de 8 litres diaris per habitant. Quan això varem demostrar-ho extensament amb tota classe de dades, «Las Circunstancies» batent se en retirada i lluny d'aprofitar-se de la il·lació d'aritmètica que li donarem va dir nos que tenia dades oficials que li permetien assegurar que aquella quantitat seria major; mes com que aquests dades oficials en cas d'exis-

tir lo que demostraríen es la falsitat del certificat del Dr. Almera suscrit per l'arquitecte municipal, «Las Circunstancies» s'ha guardat molt de publicar-los a aquells dades oficials, com se'n guadarà sempre per a to posar en evidència a l'arquitecte demostrant que tot l'expedient d'exèrcit de subasta inscrit per la majoria possibilista va ser una indigna farsa.

Ara torna «Las Circunstancies» a la antiga tonada de los dades oficials i nosaltres tornem a retar-la pera que tinguí la noblesa de publicar-los; doncs així la ciutat se convencera de que tot lo que's va dir al ministre en aquell famós certificat, era una pura invenció de la majoria possibilista.

Segueix dient «Las Circunstancies»: «Encontráis irrisorio que se pueda regar las calles con solo dos carriolas y dos mangas. Pues así podrían regarse más de cien calles todos los días, la mayor parte de las cuales apenas se riegan nunca.»

Lo que trobem irrisori es que l'Ajuntament vulgui crear un monopolio a favor d'una empresa, sense haver calculat l'aigua necessària a la ciutat per a atendre a tots els serveis de l'igiene pública; que l'Ajuntament, en virtut de les Bases del projecte, quedí condemnat durant 50 anys a regar amb dues mangueres i a no poguer regar els arbres més que cada quinze dies. Perque no's tracta de la adquisició directa d'un caudal d'aigua pel Municipi, en quin únic cas estaria rellevat de fer aquells càlculs que son la base i preparació de tots els concursos; sino que's tracta de la creació d'un monopolio fonestíssim per la societat, que tanca per complir tota la vida de Reus, durant mig segle, a dins les clàusules del contracte.

«Las Circunstancies» no's vol acabar de convencer de l'idea del monopolio; de que's tracta d'un verdader monopolio de fet i de dret; i torna a repetir la cantinela de sempre:

«¿Y qué es eso del monopolio, sino otra de vuestras falsificaciones? El Consejo de Estado merece más crédito que vosotros, porque en él no actúan difamadores, ni calumniadores, y el Consejo de Estado ha desmentido eso del monopolio.»

Té raó «Las Circunstancies» que'l Consell d'Estat afirmá en la R. O. de 26 de setembre de 1912 que l'exclusiva concedida al senyor Caballé no es un monopolio per la raó de que s'exceptúen de la concessió les aigües destinades a la gran industria, les del Pantà de Riudecanyes destinades al reg o gran industria i les de l'Empresa Hidrofòrica.

Mes ningú ha vist mai què'l considerando d'una Reial Ordre tingui la força d'una llei; ni que la tingüés tampoc no fora més que expressió de la veritat oficial o convencional. I an aquesta veritat convencional declarada per una oficina de l'Estat, nosaltres hi oposem la veritat real que naix dels fets, i quina veritat real està declarada en la base 14 del Projecte Caballé que diu textualment:

«El Exmo. Ayuntamiento concede a don Juan Caballé el derecho exclusivo de explotar el servicio de abastecimiento y suministro de aguas a la población para todos los usos indicados, o sea domésticos e industriales, abdicando de la facultad de otorgar nuevas concesiones y de autorizar acto alguno que contravenga a la presente, y hacer por si ninguna explotación de aguas potables o de uso industrial, pues teniendo que revertir al Ayuntamiento todo lo que es objeto de este convenio, desde el dia en que se preste el suministro en la forma

estipulada tendrá la consideración de servicio público municipalizado. Se exceptúa de esta base i concesión el agua destinada a la gran industria, entendiendo por tal la que consume por cada fàbrica o establecimiento una cantidad superior a veinte metros cúbicos diarios, y también quedan exceptuadas las aguas del Pantano de Riudecanyes, destinadas a riego o gran industria conforme se indica en la Base 17 y las de la Empresa Hidrofòrica que actualmente explota con destino a la industria, mediante la cañería de su propia red que a dicho fin tiene instalada.»

Si l'Ajuntament en virtut d'aquesta base abdica o renuncia a la facultat de otorgar noves concesions i de fer per si mateix cap explotació d'aigües potables que no es això decretar un monopolio verdader al declarar l'exclusiva a favor del senyor Caballé? Si no han de poguer venir a Reus altres empreses que facin la competència al senyor Caballé, no es això crear un monopolio odiós a favor d'una sola empresa?

Que hi tenen que veure les aigües de la gran industria per a que exoliquen del contracte no deixi aquest d'esser un monopolio de fet? No serà un monopolio universal però es un monopolio general que abasta tots els serveis domèstics i tots els serveis públics i de sanejament de la ciutat.

I que'n farà l'Ajuntament de les aigües del Pantà que segons la base 17 del Projecte, no podrà destinar-les ni als usos domèstics ni als usos industrials? Que'n farà de tot aquest gran caudal destinat a remeiar la penuria de la ciutat durant els mesos d'estiu, si aquesta aigua segons les bases del Projecte, l'Ajuntament no pot destinat-la al consum dels veïns de la ciutat?

Segons la peculiar manera d'argumentar de «Las Circunstancies», els veïns de Reus poden donar-nos per satisfets amb que'l Consell d'Estat ens digni que la exclusiva concedida al senyor Caballé no es un monopolio; encara que'l contracte ens impossibiliti de col·laborar a altres empreses que podrien portar l'aigua més barata; encara que aquest contracte ens obligui per la força a surtir-nos de les aigües cares i dolentes d'aquell pou miraculos que'l senyor Caballé posseeix al terme municipal de Tarragona, i tinguem de renunciar a les aigües del pantà de Riudecanyes, més pures, més potables i més barates, que dintre de poc tindrem a Reus; i que l'Ajuntament, per haver renunciat a donar-les al consum domèstic i industrial, tindrà que llençar les a les clavagueres.

Si tot això no es un monopolio de fet i de dret i «Las Circunstancies» té el valor de les seves conviccions per a sostener-ho es precis per a esser il·lògic que ho admeti en totes les conseqüències. Es necessari que'l senyor Caballé i Goyeneche renunci a cosa innecessària a la base 14, borrant-la en absolut del seu projecte.

Nosaltres esperem que «Las Circunstancies» ens convenci i confessarem la nostra equivocació i no tindrem inconvenient en depositar la nostra actitud contraria al projecte si logra que don Joan Caballé i Goyeneche esborri la Base 14 del Projecte redactant-la de manera que pugui venir en tot temps a Reus lliurement totes les empreses de aigües que valguin, i que'l nostre Municipi tingui també llibertat completa de fer noves explotacions destinant les aigües del pantà de Riudecanyes a remeiar la penuria de nostra ciutat oferint-les als veïns en condicions de baratura més favorable que les aigües del pou del senyor Caballé.

Pero es inútil esperar, doncs tot això es ja la tercera vegada que li proposem.

I acaba «Las Circunstancies» el seu article dient:

«Pero resumamos. Este recrudecimiento de vuestra campaña contra el contrato Caballé ¿a qué responde? El contrato es ya un hecho firme y sancionado.»

«Que ha de ser un fet ferm i sancionat!

Aquí està el vostre error crassíssim i tota la vostra mala fe; com vos ho demostrem per pesses menudes en un proxim article.

Informació Local

L'Administració d'aquest periòdic posa en coneixement dels senyors anunciant, que per acord de les Administracions de tota la premsa diària local, des de'l primer de juliol corrent, per a la publicació d'anunci regirà la tarifa que's publica en quarta plana.

Properament serà exposada en l'aparador de la botiga de merceria del carrer de Monterols, de nostre estimat amic don Josep Balsells, l'artística «copa» que nostre Ajuntament ha ofert per a l'interessant partit de foot-ball que se celebrarà en aquesta ciutat el proper dia de Sant Jaume i en quina organització entén el Club Deportiu.

Se diu que en el passeig de Gracia, de Barcelona, en els terrenys en que estava situat l'antic café de Novetats, s'hi construirà un Gran Hotel, que tindrà 500 habitacions, totes amb sala de bany i «Water closet». El pressupost d'aquest luxós hotel s'eleva a 8.000.000 de pesetes.

Avui treballaran al Kursaal de Reus «Giuseppe Spinetto», amb sos animals ensinestrats i els musicals «The 4 Everett».

No havent-se arreglat el conflicte entre les societats d'obrers agricultors de Vilallonga i Alcover i el propietari del «Mas Sanjuan», senyor Alasá, se celebraran dos mitings de propaganda socialista l'en aquesta nit a Alcover i l'altre demà a la tarda a Vilallonga.

Gel cristalli VICTORIA
De venda en els principals colmats i tendes d'ultramaris
Dipòsit permanent per a la venda al detall **BAR ESQUELLA**
Plaça de Prim (entrada pel carrer de Sant Llorenç)

Notícies particulars anuncien que ha arribat a Tanger el popular periodista Eugeni Noel.

Aquesta va realitzar una atrevida excursió informativa, arribant en la seva audàcia fins a Zinat, amagatall de El Raisuli, amb qui va conferenciar llargament.

La temeritat den Noel va impressionar de tal manera als kabilenys que pogué entrar i circular pel poblat sense protestes dels moradors.

Porta en Noel l'impressió de que no passarà molt temps sense que surgeixin a Tanger aconteixements sensacionals.

La Gaceta d'ans d'ahir publica la otorgació a don Marian de Cárcer de la concessió d'un tramvia elèctric de Tarragona a Reus.

La Quefatura d'obres públiques de la província anuncia tindre de manifest al públic el projecte del ramal de carretera del pont de Cabacés en el riu Montsant a Vinebre per Torre de l'Espanyol, corresponent a la carretera de tercer ordre d'Esplugues de Francolí a Flix.

A la Sala Reus s'hi celebraran avui les acostumades sessions de cine, en les que s'hi projectarà un escollit i abundant programa de pel·lícules.

A la fachada de les Cases Consistorials s'hi ha fixat un artístic cartell anunciador de les grans fires i festes que se celebraran a València des del 23 del corrent al 4 d'agost.

Botiga i pis per a llogar i estanteria de la botiga per a vendre.—Carrer Major, 15, Sabatería GRAS, ont informaran.

En el Negociat de Reformes Socials de la Secretaria municipal se facilitaran gratuitament als patrons i obrers que ho sollicitin, els certificats que exigeix l'article 16 del Reglament per a l'aplicació de la llei de 12 de març de 1900, sobre el treball de dones i nens, o sigui el permis patern per al treball de menors de 23 anys d'edat, extracte de l'acta de naixement dels mateixos i certificació facultativa relativa a vacunació, estat de salut i aptitud de dits menors per a treballar en establiments industrials o mercantils.

La Empresa del Teatre Círculo ha contractat una companyia de sarçuela i opereta que donarà 8 funcions del 19 al 27 del corrent.

Durant els dies d'abans d'ahir i ahir, ha regnat molta animació en el carrer de la Galera i afiliants amb motiu d'haver celebrat la festa del barri de Sant Cristòfol.

ESPUYOL BRAGULAT
Es el millor refresc: 14 rals kilo.—De venda en els bars, cafès i establiments de begudes.—Dipositar en aquesta: H. MARINÉ, plaça de Prim, drogueria. Hi ha frascos de 10, 20 i 40 preses.

La temperatura ha sofert un notable descens. Durant la nit d'abans d'ahir i el dia d'ahir ha regnat un vent no molt fort però continuat i fresc.

Avui debutaran en l'elegant Teatre Círculo, la aplaudida cançonetista «Lola de Espanya» i «La Diamantina», xamosa i genial balladora. Ademés, s'estrenaran preciosos pel·lícules.

Per manca d'espai deixem de publicar avui l'extracte de la sessió de l'Ajuntament tinguda ahir. Ho farem en la propera edició.

ANUNCIO
Al públic en general i en particular a tots els metallúrgics, propietaris, mestres d'obres i paletes.

La raó social abans expressada, pose a la disposició el seu nou taller en el ram de fundició de ferro, situat en el carrer del Doctor Robert (cantonada al de Sant Miquel), en quin s'ofereixen els seus serveis en tot lo referent a aquest ram.

Gran assortit de cuines econòmiques perfeccionades, de totes classes i mides, així com peces soltes de totes classes, a preus somament reduïts.

Reus 1 de juny 1913.
Roig Climent i Gual.

ESPECTACLES

TEATRO CÍRCULO
Grans sessions de cine i varietats per a avui.—Debut de «Lola de España» i «La Diamantina».—Estrena de cintes. Preus i hores de costum.

SALA REUS
Escollides sessions de cinematografia, tots els dijous, dissabtes i dies festius.

KURSAAL DE REUS
Grans sessions de cine per a avui. Presentació d'una magnífica col·lecció d'anims ensinistrats per «Giuseppe Spinetta» i els musicals «The 4 Evarist». Preus i hores de costum.

SECCIO OFICIAL

Centre de Lectura
ANUNCIO

Aquesta Junta Directiva en sessió de avui ha acordat prorrogar fins el dia 15 del corrent l'adisió de socis sense pagar els drets d'entrada.

Reus 4 de juliol de 1913.—P. A. de la J. D.—El secretari de torn, Joan Fatta.

Secció de Literatura i Idiomes

Havent-se constituit en aquesta Seció una «Comissió de Teatre» i desitjant

aquesta organitzar una «Secció de Declaració», se complan en convidar als senyors socis seccionats i no seccionats que vulguin ingressar-hi per a que se serveixin allistar-se a Conselleria indicant nom i domicili.

L' hora senyalada per a l'allistament es de 10 a 11 de la nit, començant desde la setmana fins al 15 del proper mes de juliol.

Aquesta comissió té'l gust de fer ho públic per als efectes convenientes.

Reus 15 de juny 1913.—La Comissió,

ANUNCIO

Ferrocarril Económico de Reus a Salou (Companyia Reusense de Tramvies)

Se participa als senyors tenedors de accions serie B., que des del dia 1 al 8 inclusiu del próximo juliol, de les 17 a les 19, en les oficines de la Companyia (Estació del Camí de Salou), se procedirà al pago del cupo corresponent a l'últim exercici; i transcorregut dit plazo, se pagará tots els dividends de les 17 a les 18.

Reus 21 de juny de 1913.—L'administrador, Miquel Perpiñá.

Informació comercial diaria per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y legumbres

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.
 » mitja a 18'50 »
 » hora a 17'50 »
 » Comarca a ——
 Ord.—Aragó a —— quartera.
 » Estranger a 10'75 »
 » Comarca a 11'50 »
 » Grec.—Aragó a ——
 » Comarca a ——
 » Estranger a 19'50 los 100 kilos.
 Favas.—Comarca a 15' —— quartera.
 Favones.—Comarca a ——
 » Andalusa a ——
 » Estranger a 30' —— los 100 kilos.
 Burdases.—Comarca a 16' ——
 Reces.—Comarca a ——
 » Urgel, a ——
 Farrofes a 28 rals quintal.
 Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despullas

Farina de 1.º a 44' ptes sach de 100 kilos
 » redona a 12 id. id.
 » 2.º R. a 37' — id. id.
 » 2.º B. a 31' — id. id.
 Farineta a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.
 Tercilla a 13' — id. lo sach de 60 id.
 Trits a 27 rals lo sach.
 Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermeza en segó i farineta.

Ametllles

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kgs.
 Esperansa 1.ª en gra a 125' — qd. 41'600
 » 2.º a 132'50 »
 Comú del país a 130' —
 » d'Aragó a 130' —
 Llargueta a 135' —
 Planeta a ——
 Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' — ptes. sac 58'4 kilos.
 Propietari negreta a 49'50 »
 » embare a 46' —
 En gra 1.ª a 79' — quintal 41'600
 Id. 2.º a 78' —
 Situació del mercat. Encalmat.

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96 grans a 130 pts.
 Id. de 94 a 95 » a
 Rectificat de 96 a 97 » a 13 0 »
 Desnaturalitzat de 88 a 90 » a
 Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint's els preus per no fabricar-se de vi.

Vins

Negre superior de 6'12 a 7 1/2 rals gran.
 Id. corrent de 6 a 6 1/2 id.
 Blanch superior de 6'12 a 7 1/2 id.
 Id. corrent de 6 1/2 a 7 id.
 Rosat de 6 1/2 a 7 id.
 Mistoles.—Negra de 50 a 55 ptes. carga
 Blanca, de 48 a 52 id.
 Granatxa, de 50 a 55 id.
 Moscatell, de 60 a 65 id.
 Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fixitat en les cotacions, operantse poc.

Olis

Fi d'Aragó de 23' — a 24' — ptes. canti 15 kgs.
 Fi d'Urgell » 22' — a 23' — rals corta 3'75 »
 Fi del Camp » 23' — a 23' — » » »
 Segona bo » 18' — a 19' — » » »
 Classes finides » — a 17' — » » »

Dipòsit de Relotgeria.—Relotges de butxaca i despertadors desde 2'90 ps.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
 Despatx: 24, pral.

Exit col·lossal dels celebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO

en discs Gramophone.

SENSE marca

l'aparell NO és un "Gramophone".
 — Catálegs gratis —

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ú indegit d'ella.

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULES

Gran fàbrica de mosaics hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el gener en immillorables condicions de duració i permanència dels colors. Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.—Reus

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.º, 2.º - REUS

Mètode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuita de 12 a 1 tots els dies excepte els dijous i dies festius

Sidral "Teixidó"

(Nom patentat)

Se serveix en els bars Esquella, París i Gisbert

¿Volèu apagar la sed?

¿Volèu menjar a gust?

¿Volèu digerir bé?

PRENEU EL SIDRAL LEGITIM

Es refrescant, aperitiu, antivòmit i desinfectant gàstric-intestinal. Per la seva pureza i efectes, supera a totes les magnesies estrangeres, i és indispensable als estiuants, viatjants i excursionistes.

Dipòsit a Reus: CASA ESQUELLA. Plaça de Prim, 3.

Tot SIDRAL que no procedeixi d'aquest dipòsit i no sigui servit en vasos de la casa Teixidó, ES UNA FALSIFICACIÓ.

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou pera Valencia.—9'18.—11'15.

—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.

Arriben de Valencia á Salou.—4'19.—9'17.

14'55.—18'38.

FUTURS DE COTÓ

Ordres pera les Borses de Liverpool y New-York

Cotacions diaries.—Follets explicatius

COMPRA-VENDA de paper extranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrials, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

ORDRES DE BORSA

Cotacions diaries, demat i tarda.—Operacions a plas ab cambis en ferm

Interior. 78'22

Norts. 95'25

Alacants. 93'30

Orenses. 27'70

Andalusos. 64'85

Banc Colonial. —

Rio Plata. —

BORSA PARIS

Norts. 488'—

Alacants. 428'—

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Frances. 8'65. Lliures. 27'43

Madrid: » 8'40. » —

FUTURS DE COTÓ

Ordres pera les Borses de Liverpool y New-York

Cotacions diaries.—Follets explicatius

ADICIONALS per als dies festius

Tren n.º 28 a les 9'— Tren n.º 27 a les 10'20

» 30 » 11'03 » 29 » 12'—

» 36 » 15'55 » 33 » 15'02

» 40 » 17'53 » 35 » 16'47

» 9 » 18'05

PREUS: Bitllets ordinaris 0'75 ptes.—Bitllets d'anada i tornada 1'05.—Nois de 3 a 7 anys 0'30.

Tarifa especial núm. 4

Bitllets d'anada i tornada a 0'60 ptes.

S'expendeixen aquests bitllets des del dia 9 de juliol per als trens que surten de Reus a les 5'37 i 6'56, poguent utilitzar-se per al retorn tots els trens que surten de Salou fins les 15'50.

FOMINT

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèrc de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats exècte i preu infam.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perque, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES PLANS VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolitá (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C.^a

Stat. en Cmta.
SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Juliol	10 Vapor Cabo Quejo
" 17 "	" Oropesa
" 24 "	" Higuer
" 31 "	" Roca
Agost	" Nao

Juliol	11 Vapor Cabo Higuer
" 18 "	" Roca
" 25 "	" Nao
Agost	1 " San Martín
	8 " San Vicente

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

TARIFES PER A L'INSERCIÓ D'ANUNCIS EN AQUEST DIARI

PREUS MENSUALS

EN 1. ^a PLANA	EN TERCERA PLANA				EN 4. ^a PLANA
	A UNA COLUMNNA	A DUES COLUMNNES	A TRES COLUMNNES	A CINC COLUMNNES	
Pagarà a 4 pessetes					Pagarà a 2 pessetes
per cada espaç de 7	Fins a 3 ctms. d'altura .	2'50	3'75	5'00	7'50
espai de 7	De 3 a 5 »	3'50	5'25	7'00	10'50
per 5 ctms.	Per cada etm. més . .	0'50	0'75	1'00	1'50
que ocipi					que ocipi

Els remits, anuncis de crònica, de secció oficial etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost de timbre a raó de 10 céntims per inserció.

DISPONIBLE

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituida amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria.

Els sol·licitants deuen tenir en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

La correspondència al Director General dona A. Biel Baldorán

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

(Anunci aprovat per la Comissió General de Seguretat).